

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 "

Helyben hához hozva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Jönnek a feministák!

Ha igaz a hír, ma városunkat felkeresik a feministák. Jönnek eszméiknek — a feminizmusnak — híveket toborzani s a nők választójogáról felolvasást tartani, esetleg még egy más feminista aprósággal kedveskedni a nagyváradiaknak.

Mikor a nők ennyit beszélnek, eszembe jut egy jó professorom kérdése a kerepelő golyák nemének meghatározásáról. A kedves öreg ur ugyanis minden évben feladta az állattanból ezt a kérdést:

— Ha két golyót látlok a háztetőn kerepelni, hogy tudjátok meg, hogy melyik tartozik az erős, melyik a gyenge nemhez?

Kinos csend.

Az öreg ur körül néz, szakállát simogatja és mosolyog. Végül megszólal:

— Hát édes fiaim, az tartozik a gyenge nemhez, amelyik tovább kerepel.

Ilyenformán a feministák csak szigorúan konzervensek, amikor sokat beszélnek. Hiszen ez még nem volna baj. Ma már sok mindenről tartanak felolvasást, így egy-két felolvasással több — nem dül ki a világ feneké.

Hanem témát okosabbat is választhatnának.

De Uram Isten, beszélni a nők választójogáról? — hiszen ez egészen dilu-

vialis kérdés. Hiszen világ teremtése óta a nőknek megvan nemcsak a választási, hanem az általános titkos, házankénti szavazás és választás joga. Nem ők választják ki jövődöbelijüket? Hát nem ők mondják ki az »igen«-t vagy »nem«-et? Hát nem elég, hogy egy emberéletet kormányoznak, még országokat is akarnak irányítani. Nem, nem. Ez már egy kissé sok.

Ugy látszik, a feministák nagy természeti igazságokról feledkeznek meg, avagy nem is tudják ezeket. Ez az t. i., hogy a férfiak a nőben a nőiességet szeretik. Minél nagyobb mértékben van ez meg a nőben, annál vonzóbb a férfiakra, annál több kérében válogathat. Ez a nőesség pedig nem abban áll, hogy kiállunk a pódiumra szónokolni a nők választási jogáról stb., otthon pedig nem tudunk felvarrni egy gombot, nem tudjuk megfőzni a levest, nem tudunk kenyeret dagasztani s a szegény férj uram csakis azon veszi észre, hogy házas ember, hogy most otthon eszi meg a rozsz ételleket, nem a vendéglőben.

A feministák igen ravaszul megfordítják a fenti okoskodást s azt mondják, hogy azért kell a nőnek kenyér után nézni s a férfiak hatalma alól magukat teljesen emancipálni, mert nem mennek

férjhez, kevés a férfi, ezek nem igen akarnak nősülni.

Hát várjunk csak egy percet tisztelt feminista apostolok. A statisztika adatai szerint — és alkalmasint a valóságban is — több fiú gyermek születik, mint leány. Nem áll tehát az, hogy olyan rossz volna az arány a leányok és fiúk között. Nem áll tehát az sem, mint-hogyha a leányok nagyrésze azért nem menne férjhez, mert nekik férj nem — jut. Dehogy, dehogy. Hát régebben miért nem volt meg ez a szomorú helyzet? Azt mondják a feministák, hogy most nagy a drágaság, nehezebb a megélhetés, ezért nem nősülnek a férfiak. Ez sem áll. Nagyobb a drágaság, több a munkabér, magasabb a fizetés, punktum. Nem itt van a hiba. Hanem igenis a mai házi nevelési rendszer riasztja el a férfiakat a nősüléstől?

Tud a mai leány jól főzni? (Értem, hogy jól főzni, mert főzni én is tudok, de ha azt a gulyást, amit én főzök, egy feminista megenné, tudom Istenem olyan hólyagos lenne a nyelve, hogy nem szónokolna többet.) Tud kenyeret sütni? (Egy felsőbb leányiskolai növendék vizsgán azt felelte, hogy a kenyeret nem sütik, hanem a pék csinálja.) Tud varrni alsó, felső ruhaneműt? Tud egész nap

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Tűz.

— Franciából. —

— Mikor egyszer ügyvédi vizsgámra készültem, — szölt Baileul mester — egy hatodik emeleti szobában laktam a Boulanger utcában. Az évszakok szerint négersátornak vagy eskimó-kunyhónak vélhettem volna, mert az apám pénzdobogókban igen szűkmarku volt. Havonkint éppen százöt frankot adott nekem, százat a szükségek fedezésére, tized mint felesleg, mulatságra. Ennek folytán ruhám tizedrendű helyről kerültek ki s kávémat sem igen költöttem el a Café de Paris asztalai mellett. De volt egy öreg vargám is, aki cipőimet foltozta s ezek azután tovább tartottak, mint az ujak, ha egyszer az ő kezén keresztül mentek. Az öreg egy kapumélyedében állította fel a bódéját, ahol petróleumlámpa világánál dolgozott. Nagy bajuszt és szakállt viselt, mint III. Napoleon. A foga és a szemé egyaránt fényes volt. Ha kiegyenesedett, magas, szálás ember volt,

pedig mindig meghajolva dolgozott. Szóval, csinosnak mondta volna akárki, ha véletlenül a féllába nem hiányzik. Hétköznapokon falábat viselt ennek folytán, vasárnap azonban mulábat csatolt fel, mely igen fortélyosan volt kieszelve.

A felesége sem maradt el a varga mögött. Neki meg a félkarja hiányzott. Ott talán nem is járt soha, ahol a szépséget osztogatták. Csunya nő volt nagyon.

Egy napon, mikor a vargához bekopogtatam, egyedül találtam műhelyében. Háromlábú széken ült és dolgozott. Hozzá dudolt is valami szerelmes nótát.

Egy pillanatig meghatott ez az emberi rom, amely minden baja dacára is örült az életnek s a tavasznak. Így szóltam hát hozzá:

— Örül az életnek, Mazelaire apó, ugyebár?

— Azt válaszolhatnám, uram, — mondta — amit a költő: »Ha gazdag lennék, nem kelene itt követet törölnem.« Mert cipőt foltozni, vagy az életnek örülni, két különböző dolog. — Bizony nem vagyok én boldog, uram.

— Miért nem? — kérdeztem — résztvevően.

— Oh, nem azért, mert szegény vagyok. Az én boldogtalanságomnak más az oka. A tűz pusztította el az én boldogságomat.

— Milyen tűz? — kérdeztem én.

— Az Estrapade-utcai tűz. Ott veszett el a féllábam is. Ha ez nem történik, most a műhelyem más volna s a feleségem lenne a szép kis Adél.

— Ki az az Adél?

— Ő volt a legszebb leány. Férge, mint a mokus, a foga fehérek, meg a bőre is, mint a tej. Hát még a nyaka! Olyan volt, mint egy grófnő! Istenem, hogy szerettem ezt a leányt! Boldog voltam, ha rámosolygott s most is a fütemben cseng a hangja. A lelkemet is odaadtam volna érte. Akkoriban tetszettem neki, még Jean Bucart is ki tudtam volna ütni a nyeregből, pedig ez ugyancsak járt utána.

Már úgy volt, hogy az anyakönyvvezető elé lépünk.

Aztán, egy este, hét óra tájban, mikor Adéllal sétáltunk a Pantheon körül, tűzoltó kocsik szágudtak el mellettünk, s a nép

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Helybéli és vidéki telefon: 847.

28

Rákóczi-ut 3.

otthon ülni és családjával foglalkozni? Hány kérdést tehelnék még fel, amelyekre szomorú nem a felelet. Ezek pedig a nőességhez tartoznak. És tud-e a férjhez menendő leány cifrázkodni? Tud-e divatos, drága kalapokat hordani? Tud-e színházba járni? Tudja-e a nap jó részét tetszelgő sétával eltölteni? Igen, igen, a legnagyobb igen erre a felelet. Ezért nem nőülnek a férfiak.

Ezért méltóztassanak csak tisztelt feminista apostolok ezekről a témákról is felolvasást tartani, ha már igazán használni akarnak a nemüknek.

Igaz, hogy akkor lassanként megszűnik a feminizmus — mint ilyen, de lesz helyette sok boldog családapa — mint olyan.

—Y.

A bécsi együttes audiencia.

Az osztrák miniszterelnök tegnapi audienciáján a király azt az óhaját fejezte ki, hogy a két miniszterelnököt ma délelőtt együttes audiencián óhajtja fogadni. Ez a kettős audiencia, a helyzet komolyságára és a két kormány közötti ellentét kiéleződésére mutat.

Az ellentét abban a kérdésben van, hogy milyen legyen a büntető perrendtartás nyelve abban az esetben, ha a vádlott se magyarul, se németül, vagy pedig mindkét nyelven tud. Báró Bienert osztrák miniszterelnök azt kívánja, hogy ha a vádlott egyik nyelvet sem érti, akkor a tárgyalási nyelv a német legyen és a vádlottat tolmács útján hallgassák ki, ha pedig a vádlott mindkét nyelvet érti, akkor a vádlott szabad választására bizzák a tárgyalási nyelv meghatározását.

Ezzel szemben a magyar kormány mindkét esetben a magyar tárgyalási nyelvet követeli. A bécsi lapok ma reggeli száma egyértelműen azt hangoztatja, hogy a király nem azért

hívta együttes audienciára a két miniszterelnököt, hogy ezen az audiencián eldöntse a vitás kérdést, hanem csak azért, hogy egy kompromisszum útját egyengesse és további tárgyalásokra hívja fel a két miniszterelnököt.

Pár perccel tíz óra előtt gróf Khuen-Héderváry a Hofburgba hajtatott Bárczy titkár kíséretében. A főadutáns szobájába ment, ahol már várt reá báró Bienert osztrák miniszterelnök. Néhány perccel tíz óra után mindkét miniszterelnök bement a király dolgozó szobájába, ahol megkezdődött az audiencia.

A kihallgatás.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök d. e. háromnegyed 10 órakor a Hofburgba ment, ahol tíz órakor báró Bienert osztrák miniszterelnökkel együttes kihallgatáson jelent meg a királynál.

A kihallgatás eredménye.

Az együttes audiencia egy óra hosszáig tartott. Először gróf Khuen-Héderváry távozott a Hofburgból és titkárával a Magyar Házba ment és az ott várakozó újságíróknak egy félhivatalos kommunikét adott át, amely a következőképp hangzik:

A két miniszterelnök mai együttes kihallgatásán, mely egy óra hosszat tartott, egy új eseme merült fel, amely a két kormány között újabb megbeszélés tárgya lesz.

A miniszterelnök ezenkívül még csak annyit mondott, hogy a jövő hét folyamán ismét Bécsbe jön és itt folytatni fogja a tanácskozásokat és reméli, hogy be is fejezi azokat.

A miniszterelnök délután két órakor vizsautazott Budapestre.

Összehívták a minisztortanácsot.

Rögtön az audiencia után gróf Khuen telefonon intézkedett, hogy holnap délelőtt minisztortanács üljön össze. Báró Bienert osztrák miniszterelnök szintén minisztortanácsot hívott össze, amely már délután össze is ült az osztrák miniszterelnökségi palotában.

ezrelvél tolongott nyomukban; az Estrapade-utca szomszédságában volt a tűz.

Valami régi ház égett s Adél és én kíváncsiak követtük a tömeget. A ház lakói beneszorultak a rozoga házban s az ablakhoz tolongva, rémülten néztek lefelé. A tűzoltók hatalmas létrákat támasztottak a házhoz s a mentés munkájához fogtak. Egyszerre Adél felkiáltott:

— Bucar is ebben a házban lakik!

— Igaz! — szóltam én elgondolkodva.

Es ekkor egy padlásszoba ablakán megláttam a Bucar rémült arcát. De ő is azok között volt, akiknek megmentésére gondolni sem igen lehetett. Csak a lejjebb lakókat se gitették előbb a tűzoltók. Ugy reszketett, mint a nyárfalevél. A mióta tudtam, hogy Adél engemet szeret, elmúlt a gyűlöletem, a mit iránta előzőleg éreztem. Megesett rajta a szívem.

Adél is könnyezve szólt:

— Hát nincs senki, aki elég bátor lenne megmenteni azt a szegény embert?

E kérdés hallatára valami furcsa forradalom ment véghez bennem. Megfeledeztem a tűzről és a veszedelemtől, egyetlen gondolatom az volt, hogy megmentsem azt az embert, hogy hős legyek az Adél szemében.

Benn termettem az égő házban. Fel a lépcsőn a padlásig. Berontottam a Bucar szobájába s aztán nem emlékszem a továbbiakra.

Azaz, hogy csak homályosan. Megragadtam Bucart, ezt még tudom s körülöttünk forrt, izzott, sistergett, lángolt minden. Kilöktem őt a lakás ablakán s magam is utána ugrottam. Egy derékaljra ugrottunk, amelyet az egyik lakó néhány pillanattal azelőtt letett volt az ablak alatt. Elettünket megmentettem, de nekem az ugrás a lábamba került.

A szegény elhallgatott s az arca eltorzult egészen. Majd halkán folytatta:

— Igazán nem volt szép a Bucar részéről, hogy a kis Adélt elütötte a kezemről. Mialatt nekem a lábamat legvágták, ő udvarolt neki. En az ő helyén nem tettem volna ezt. A kis Adéla nem haragszom, elvégre féllábu ember nem egész férfi... nem csoda, ha megutált. Pedig hát a lábam elvesztése nem okozott akkora fájdalmat, mint az, hogy az ő szerelmét elvesztettem...

Azért is lakom most ebben a szűk lakásban, mert ha tisztességes odum volna, mindig arra gondolnék, mily jó lenne, ha ő is itt volna, mikor estéinkint hazajövök, hogy megcsókoljam.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Érdektelen, apróbb ügyek maradtak a csütörtöki közgyűlésről tegnapra, de azért hat óra volt már, mikor az elnöklő főispán berekesztette a tanácskozást.

A termokémiai intézetnek adandó terület és kizárólagossági jog ügyében hosszabb vita fejlődött ki, míg rájöttek, hogy tulajdonképpen olyan előterjesztést adott be a tanács a közgyűlés elé, amely örök időkre biztosította volna a vállalkozónak a kizárólagossági jogot. Hogy a kérdést tisztázzák, az ügyet visszaadták a tanácsnak.

A többi tárgynál már nem voltak erősebb viták.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt. A törvényhatóság tagjai csekély számmal voltak jelen. Az előző napi jegyzőkönyv hitelesítése után a még hátralevő ügyeket tárgyalták.

A tanács előterjesztésére elhatározták a Sztaroveszky-utca 13. sz. ház lebontását Péter-utca megnyitása céljából.

A Vasut-utca szabályozási vonalának megállapításra vonatkozó tanácsi javaslatot elfogadták.

A csendőriskola részére megszavazták a szükséges területeket s az építést elhatározták.

A termokémiai intézet.

A tanács javasolta, hogy a termokémiai intézet részére a városon kívül telket adjon a város, a szükséges kikötések mellett.

Dr. Hoványi Gyula a város érdekében indítványozza, hogy a kizárólagosságot 20 évre adja meg a város. Azért, mert a terület négy-szögöle 3 koronában van megállapítva, ami csekély. 50 év alatt fejlődik a város, hogy akkor óriási értéket képvisel a terület. Az a törekvés, hogy közművek városi kezelésbe jöjjenek, tehát fontos, hogy ne 50 évre legyen lekötvé magánkézben a vállalat.

Schwarcz Izidor kevésnek tartja a 20 évet, de 50 év viszont sok. Ezért 30 évre adják át a területet s a kizárólagosságot.

Dr. Hoványi Géza azt kérde, hogy mi történik a területtel 50 év múlva? Az állatorvost a polgármester nevezi ki, s a vállalat fizeti, de ki nevezi ki a gyepmestert?

Rimler Károly felvilágosítással szolgál. A szerződésben lesz biztosítva, hogy 50 év múlva teljes felszereléssel ingyen a város tulajdonába megy át. — A személyzetre vonatkozólag szabályrendeletet készítenek. — Most jelent meg egy miniszteri rendelet, amely szerint az állati hullák feldolgozása nem ipari foglalkozás, hanem hatósági ügykörbe utalja ezt s a városok kötelezettenek termokémiai intézetet felállítani, de ezt másra is átruházhatják a városok. A szerződést majd bemutatják.

Czeplédy Jenő azt hiszi, hogy nem építik fel a gyárat, ha 50 év múlva a város tulajdonába megy a telep. Azt nem helyesli, hogy mindenki köteles az elhullott állatokat különként 7 fillérért beszállgatni, holott a szegény ember ha szappannak kifőzi, jobban értékesítheti elhullott állatját.

Schwarcz Izidor rámutat, hogy a vállalkozók nem ajánlották meg, hogy 50 év múlva ingyen átadják a telepet.

Dr. Medvigy Gábor elfogadja Hoványi Géza indítványát, de megtoldja, hogy a telek és gyár ingyen átadása telekkönyvileg biztosítsák. Továbbá köttessék ki, hogy köteles a vállalat 50

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Kitünő erdélyi

Fővárosi mintára,
pazar eleganciával
berendezve! □ □

borkülönlegességek.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

évig üzemben tartani s jókarban átadni. Ere nézve 20.000 korona biztosítékot tegyenek le a vállalkozók.

Rimler Károly tévedésben volt, beösméri, mert azt hitte, hogy 50 év múlva a város lesz a gyár. Hogy ez a kérdés tisztázva legyen, vegyék le a kérdést a napirendről.

Sas Ede képtelenségnek tartja, hogy csupán a város érdekeit vegyék tekintetbe. Pártolja a polgármester indítványát.

Dr. *Szökler* József kifejti azokat az előnyöket, amelyek az intézet létesítése folytán a városra hárulnak. A szerződés tervezet szerint 50 év múlva jogosult a város a területet visszaváltani 3 koronájával s az épületeket pedig az akkori értékben köteles megváltani. Arra senki sem vállalkozik, hogy felépítse a gyárat, ha a gyárat 50 év múlva ingyen kell átadni. Ha tehát az intézet létesítését akarják, nem lehet Hoványi Géza indítványát elfogadni. A kérdés elhalasztása nem célszerű, mert ha a vállalat visszalépne, a városnak kellene száz-ezer koronát beletetni egy ily telepre. Nem kell lehetetlenné tenni a vállalat létesítését, ezért szavazzák most meg az intézet létesítését.

Hlatky Endre főispán a leghelyesebbnek tartja, ha a polgármester halasztó indítványát fogadják el. A tanács előterjesztésében nem is 50 évre, hanem az idők végtelenségéig van a kizárólagos jog megadva. Ez nem lehet.

Dr. *Friedländer* Samu pártolja dr. Hoványi Géza indítványát, de a halasztást nem fogadja el.

Dr. *Medvigy* Gábor, *Komlóssy* József, *Tátray* Sándor, *Fried* Ferenc, dr. *Hoványi* Géza, dr. *Hoványi* Gyula hozzászólása után az ügyben a legközelebbi közgyűlésre halasztották a határozathozatalt.

Az adótitésnek posta útján való teljesítéséről szóló szabályrendeletet elfogadták.

A városi tűzoltóság részére beszerzendő automobillecskendő és szerkocsi szállítására megtartott árlejtést azzal terjeszti be a tanács, hogy a tűzoltó főparancsnok, főmérnököt és városi tűzoltó parancsnokot küldjék ki a külföldre, miszerint tanulmányozzák, melyik típusú gép a legjobb.

Hosszabb vita után, a tanács javaslatát fogadták el.

A városi könyvkötő munkákkal *Feldstrick* Kálmán könyvkötőt bízták meg.

A kir. József műegyetem segélyegyletének zászlószentelésére a polgármestert küldték ki s a műegyetemi Dák-otthon részére 300 koronát szavaztak meg.

Darvassy Lajos tanácsnokot 30 évi szolgálat után évi 3360 koronával nyugdíjazták. Az állást a május havi közgyűlésen töltik be, a tanácsnok megválasztása által esetleg megüresedő állásokkal együtt.

A miniszter által jóváhagyott árvaszéki szabályrendeletet meghirdetik. Az ujonnan rendszerezett árvaszéki ünnöki állást a május havi közgyűlésen töltik be.

Végül Sas Ede azon indítványára került a sor, hogy írjon fel a város Budapest és Nagyvárad között egy új gyorsvonatpár életbeléptetése iránt, amely lehetővé tenné, hogy kora délelőttől késő délutánig a fővárosban elvážhesse bárki ügyes-bajos dolgát s még az nap hazazérkezék.

Sas Ede kérte a főispánt, a város országgyűlési képviselőjét és a polgármestert, hogy személyes közbenjárásukkal is hassanak közre az új gyorsvonatpár életbeléptetése érdekében.

Az indítványt elfogadják s utasították a városi tanácsot, hogy a feliratot készítse el.

Ezzel a két napos tanácskozás véget ért.

Aki bűnösnek hiszi magát.

Letartóztatott elmebeteg.

Tegnap délután 2 órakor egy vékony, sápadt képű fiatalember állított be az izraelita kórházba s a kapustól erőyes hangon követelte, hogy vezesse őt be a kórterembe, mert egy beteget meg akar látogatni. A kapus, mivel még 2 órakor senkit sem szabad a kórházba beengednie, elutasította a fiatalembert, s azt mondta, hogy jöjjen a rendes beteglátogatási órákban s akkor meglátogathatja barátját. A fiatalember azonban nem tágitott s erőszakkal is be akart menni a kórházba. A kapus látta, hogy sehogy sem tud boldogulni a tolazkodóval, rendőrről telefonált és csakhamar meg is érkezett egy rendőrellenőr, aki távozásra szállította fel a fiatalembert, de ez a rendőrnek sem engedelmeskedett. A rendőr a renitenskedőt bekísérte a rendőrkapitánysághoz, ahol kihallgatták.

A rendőrség — hivatásánál fogva — minden előállítottat keresztkérdésekkel ostromol s így aztán nem egyszer kiderül, hogy az előállított nemcsak munkanélküli csavargásával veszélyezteti a társadalmat, hanem már több bűn is terheli a lelkét s így lesz azután a toloncjelöltből — tegyenc.

A mi fiatal emberünket is alaposan kikérdezték a rendőrségen s a sápadt arcú legényke vallott, mint a karikacsapás. Elmondotta, hogy *Bogyó* Lőrincnek hívják, hogy foglalkozás nélkül csavarog; sőt még többet is mondott, hogy már többször be is volt csukva s most is egy sereg megtorolatlan bűn terheli a lelkét... A rendőrség kapott az alkalmon s a kérdéseket szinte ideges gyorsasággal intézték a letartóztatotthoz és ime csudák csudája ez egyre több bünt vállalt magára, sőt már kérdezni sem kellett, vallott a fiatalember, egyre vallott...

Az egyik helyi lap riportere valahogy megtudta, hogy milyen »jó fogást« csinált a rendőrség s tegnapi számukban már részletes tudósítást közölt az esetről. A rendőrség a fiatalember vallomása alapján már nyomozást is indított, de ép idejekorán kiderült, hogy a szerencsétlen fogoly nem bűnös, hanem elmebeteg, aki régebben a lipóimezői, három éve pedig a nagyvárad elmekórházak lakója volt.

A rendőrség gyanuját még az is megerősítette, hogy *Bogyó* a fogházból megakart szökni.

Mikor megkérdezték, hogy miért bontotta ki a falat s miért akart megszökni, azt monddta:

— Föltétlen beszélnem kell a barátommal a kórházban.

A rendőrség *Bogyó* szavaiból azt hitte, hogy azért akar a kórházban levő barátjával beszélni, mert bizonyosan valami nagyobb bűncselekményt közösen követtek el s így érdekükben áll egymást informálni. Az, hogy a szerencsétlen fiatalember elmebeteg, véletlenül jutott a rendőrség tudomására s így szabadultak meg a sok céltalan munkától, nyozásoktól.

A szerencsétlen fiatalembert tegnap átki-

sérték a toloncjégházba, ahol a városi tisztiorvos elmeállapotát meglátogja figyelni, hogy aztán ismét beszállítsák a hidegser-utcai szomorú házba, ahol mindent szabad vallani, ahol egyforma urak a »királyok«, »bárók« és »mágnások« a »bűnösökkel«, ahol azokat nem fogják porba hamis cím használatáért, sem pedig azért, mert bűnösöknek képzelik magukat...

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

Tájékozo:

Április 23. A kath. kör záróünnepélye este 6 órakor a főgimnáziumban.

Április 27. D. u. A Biharmegyei nőegylet évi közgyűlése.

Április 30. Erkel ünnepély a főgimnáziumban

Belopotoczký püspök Nagyváradon

Régebben megirtuk már, hogy dr. *Belopotoczký* Kálmán, tábori apostoli helynök, felsz. püspök, v. b. t. tanácsos, nagyvárad kanonok. lemondott a monarchia katonaságának főpásztori méltóságáról, melyet 21 év óta oly páratlan tevékenységgel és kiváló sikerrel töltött be.

A ritka érdemeket, melyeket *Belopotoczký* püspök a hadsereg lelki ügyeinek vezetése és irányításával két évtizeden át szerzett, a király a legmagasabb kitüntetésekkel jutalmazta. Legnagyobb rendjeleit adta kedvelt katonai főpapjának s litkos tanácsosai sorába igltatta őt. A király most is sajnálattal látja e kitűnő főpap távozását, de *Belopotoczký* püspök most már nyugalomra vágyakozik. A püspök — mint értesülünk — már ott hagyta Bécsset s a közeleli napokban elfoglalja Nagyváradon kanonoki székházát.

* **A Kath. Kör záróünnepélye.** Vasárnap délután 6 órakor lesz a nagyvárad Katolikus Kör igen sikerültnek ígérkező záróünnepélye a főgimnázium dísztermében. Az ez alkalomra összeállított pompás műsor megmagyarázza azt a nagy érdeklődést, amely a Kath. Kör ezen ünnepélye iránt városszerte megnyilatkozik. Az ünnepély kiemelkedő mozzanata *Szalay* Stefi okleveles zenetanárnő zongorajátéka lesz, ami egymagában elég vonzerő gyakorol bizonyára előkelő közönségünkre; de ezenkívül még városunk leányvilágának négy ked-

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér
:: Kishidőnél 9 éve vezetett ::

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tuságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszerár mellé, a volt Hegedüs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál
Nagyvárad, Bémer-tér.

ves tagja játszik zongorán; vegyes női és férfi terzett pedig egy kedves műdalt ad elő, *Belesnay* Antal zenetanár zongora kísérete mellett. A megnyitó beszédet dr *Vucskics* Gyula esperes-plébános, a kör egyházi alelnöke tartja. — Az érdekes és művészi nivón álló ünnepélyre a jegyek 2 kor., 1 kor. és 60 filléért, a meghívók előmutatása mellett *Láng* József könyvkereskedésében és a hangverseny előtt a pénztárnál válthatók.

* **Személyi hír.** Dr *Waldmann* Béla szemorvos egy heti időzésre elutazott.

* **A románok nagyhete és Husvétja.** Tegnap ülték gör. katolikus és görög keleti polgártársaink a Megváltó halálának emlékeztét: Nagypénteket. A hívek a megható egyházi gyászszal tartott szertartásokon nagy számmal voltak jelen. A szertartásokat dr *Radu* Demeter püspök végezte, a képtalan tagjainak s a központi papságnak segédletével. Ma tartják az előirt nagyszombati szertartásokat, s holnap, Husvét vasárnapján hajnalban lesz a feltámadás, amelyen dr *Radu* Demeter püspök végzi a szertartásokat s vezeti a feltámadási körmenetet.

* **Megyebizottsági tagválasztás.** Körösrakál községben tegnap megyebizottsági tagválasztás volt. A választási elnök tisztét dr *Mártonffy* Bogdán töltötte be s egyhangulag dr *Mártonffy* Gyula birtokost választották meg. Az új megyebizottsági tag mandátuma 1916 ban jár le.

* **A főgimnázium tanulmányutja.** A premontrai-rendi főgimnázium tanulói *Novotny* S. Alfonz igazgató és *Kiss* Kolos tanár vezetésével még április elején Dalmáciába mentek, hogy az ottani magyar történelmi emlékeket tanulmányozzák. A lelkes kis csapatot útjában elkísérte *Lányi* József tinini püspök is. A tanulók Dalmácia minden nevezetesebb helységeit megtekintették s tegnap már tanárjukkal együtt hazaérkeztek Nagyváradra.

* **A tüzoltó autóköltsége.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap hosszasan tárgyalta, hogy a tüzoltó autóköltsége beérkezett pályázatok dögében három szakértő, külföldi tanulmányutra menjen, a pályázók által készített autóköltségeinek megtekintésére. A két autóköltség mintegy 80,000 ezer korona költséget Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága már megszavazta s a fedezetéről is gondoskodott. A belügyminiszter leirata tegnap érkezett le a városhoz, amelyben a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

* **Gabányi István öngyilkossága.** Gabányi Árpád, a Nemzeti Színház művésznének huszonnégy éves fia, Gabányi István talentumos színész, tagja a Nemzeti Színháznak, ma reggel öngyilkosságot követett el. A fiatal színész a Baross-utca 43. számú lakásán morfiumot ivott. Szándékát még idején észrevették és a mentőket hívták. A mentők Gabányi István sérülését nem tartották életveszélyesnek, a Rókusba szállították, ahol gondos megvizsgálás után állapotát nem tartják veszélyesnek. Az öngyilkosság okát nem ismerik. Csak találgatják, hogy szerelem, illetőleg féltékenység, de biztosan senki sem tud. A Nemzeti Színházban, ahol délelőtt éppen a Shakespeare-ciklus előkészületei és próbái folytak, nagy konsternációt és általános megdöbbenést keltett az öngyilkosság híre. Később megtudták, hogy veszély nincs. Sokan azt tartják, hogy az öngyilkosság maga sem valószínű Gabányi régi morfínia volt és könnyen lehetséges, hogy véletlenségből nagyobb adag morfiumot talált bevenni.

* **Meggyógyult megyéspüspök.** *Fircsik* Gyula v. b. t. tanácsos, munkácsi görög-katolikus püspök, aki 6 hét előtt nagybeteg került Abbáziába egy szanatóriumba, már annyira jobban van, hogy két hét múlva teljesen felgyógyulva hazautazik és átveszti egyházmegyéje ügyeinek vezetését. Az egyházfejedelem a fontosabb ügyeket Abbáziában is intézi.

* **Az annexió deficitet okozott.** Bosznia annexiója idején történt, hogy ifj. *Dóczy* Sándor jákóhodosi lakost is behívták katonának és levitték Mostárba, ahol 40 napot szolgált. *Dóczy* a jákóhodosi szövetkezetnek üzletvezetője volt és míg ő katonáskodott addig az üzletet feleségére bízta. *Dóczy* né nem értvén férje foglalkozását az üzlet tartózkodásakor 534 korona 5 fillér hiányt produkált, a nit természetesen levontak *Dóczy* 1000 korona óvadékából. *Dóczy* ezenkívül még fel is megették állásától. *Dóczy* a belügyminiszterhez folyamodott segélyért, illetőleg valamilyen kárpótlás nyújtásért. A főszolgabíró tegnap terjesztette be véleményét a kérvényre vonatkozólag. A főszolgabíró nem véleményezi a segélyt, mert *Dóczy*nak vagyonszűlei vannak, akik *Dóczy* segélyezik.

* **Amerikába akartak szökni.** Az újvidéki határrendőrség, a múlt hó 17-én két farkaspataki embert tartóztatott le, amikor a határon át akartak szökni és uttevel nélkül Amerikába vándorolni. Az egyik szökevényt *Lupse* Jánosnak hívják, akinél a letartóztatásakor 457 korona készpénzt és a hajójegyet találtak. A másik letartóztatott ember *Lupse* Vazul, akinél szintén 400 koronán felüli összeget talált a rendőrség. A két szökevényt hazatoloncolták Farkaspatakra és a magyarcsekei főszolgabíró megindította ellenük az eljárást. *Lupse* Jánost és *Lupse* Vazult 50—50 korona pénzbüntetésre ítélte a főszolgabíró. Az ítélet azonban csak *Lupse* Jánossal lehetett közölni, mert *Lupse* Vazul, aki úgy látszik egy korábbi büntetés kitétele elől akart Amerikába menni, megszökött Farkaspatakról még mielőtt az ítéletet meghozták volna. A főszolgabíró ítéletei ellen a kivándorlási hivatal súlyosbíttatás végett felebbezett az alispáni hivatalhoz. A felebbezéseket tegnap küldte be a magyarcsekei főszolgabíró azzal a véleményével, hogy *Lupse* Jánosnál már az eddigi 50 korona büntetés is túl magas volt, ennél magasabb büntetést az elítelt megélhetésének veszélyeztetése nélkül nem lehetett kiszabni.

* **Kanyaró Köröstarányban.** A belényesi járás Köröstarány községben kanyaró járvány lépett fel. A járvány oly rohamosan terjedt, hogy pár nap alatt nyolcvan fegyűrt kanyaróban. A járványról tegnap tett jelentést a belényesi főszolgabíró az alispánnak. A jelentés szerint a megfertőzött községben a járási orvos 89 beteget talált. A betegek közül az utolsó 8 nap alatt 69 meggyógyult, meghalt 4 és beteg maradt 16. A megfelelő óvintézkedéseket foganasították.

* **Katonai repülések Bécsújlyhely és Győr között.** Bécsi tudósítónk jelenti: A jövő héten katonai repülések lesznek Bécsújlyhely és Győr között. Tegnap *Flesch* császári tanácsos és *Bier* főhadnagy Győrbe utaztak, hogy ott kikötőhelyet keressenek. Az út 105 kilométer hosszú és a Lajta-hegységen és a Fertő-tavon vezet keresztül.

* **Lábukra kelt cipők.** *Már* Dénes gépész kisüregdi lakos tegnap délelőtt három pár cipőt vásárolt s a cipőket becsomagolva a *Szt. László-teri* *Mezey* féle üzletbe letette, míg egyéb dolgait a városban elintézte. Visszatérve az üzletbe, a csomagot nem találta s keresés közben észrevette, hogy a csomag a pénztár előtt álló vidéki parasztember tarisznyájához van

kötve. Midőn a parasztember távozni akart az üzletből. Már kérdőre vonta, a kereskedő pedig a csomagot levágta és rendőrről küldött. Ennek hallatára a parasztember elszaladt s csak a kereskedő segédnek köszönhető, hogy elfogták s egy érkező rendőrnak átadták. A rendőrségen kiderült, hogy az elfogott ember *Forumb* Péter szentmiklósi földműves, akit a rendőrség letartóztatott s ellene az eljárást megindította.

* **Buskomorság miatt a halálba.** Az ökrösi csendőrség jelentette a nagyvárad kir. ügyészségnek, hogy özv. *Togyerics* Stefánné 45 éves olcsai lakos csütörtökön este 10 órakor a kertjében levő mástól méteres vízfogógödörbe ugrott és belefullt. Az öngyilkos asszony 4 hónappal ezelőtt vesztette el férjét és azóta buskomorság tünetei mutatkoztak rajta. Öngyilkosságát is valószínűleg ilyen lelki állapotában követte el.

* **Belefult a dőzsába.** *Székelyhidről* jelentették az ügyészségnek, hogy *Cser* Sándor ottani lakos két és negyed éves kis lánya, *Piroska* egy dőzsába belefullt. A kis lány valószínűleg játszadozott a vízben és így érte a katasztrófa.

* **Talált régi pénzek.** *Szabó* András és *Tóth* Árpád téglagyári munkások tegnap délután munka közben Nagy Lajosnak, az Aradi-ut végén levő téglagyár telepe 167 db ezüst és egy darab arany római régi pénzt találtak. A találok a pénzt beszállították a rendőrkapitányi hivatalhoz. *Szabó* András és *Tóth* Árpád találtak az év elején a Rimanóczy-téglagyárban az arany karkötőket és láncfonatokat is.

* **Lefülelve.** Tegnap reggel 9 óra tájban *Pennes* József kőműves-segéd nyitott ablakon keresztül bemászott *Iványi* Lajos földbirtokos Árvaház-utca 5. sz. a lakásába, s a hálószobában levő ágyból 2 párnát, egy ágyterítőt, s egy nadrágot ellopott. A tolvaj nem soká örülhetett zsákmányának, mert midőn a Nagypiac-teren a párnákon túl akart adni, a rendőrség szemlétűlelte, s előállította a rendőrségre, ahol lezárták, s ellene az eljárást megindították.

* **Megint a kötegyáni posta.** A kötegyáni postaküldemények biztosításának ügye még mindig nem nyert elintézést, sőt még csak most kezd bonyolódni. Maga a nagyszalontai főszolgabíró sem tartja szükségesnek a küldeményeket külön kísérelvel biztosítani, mert a jelentés szerint a kötegyáni utvonalon oly élénk a forgalom este is, hogy ott büntényre, illetve posta kirablására nincs kilátás.

* **Rendőri hírek.** *Ferencs* napszamos a Nagypiac-teren 12 darab férfi-mellényt talált. — *Kraszner* Mór korcsmáros bejelentette, hogy *Bányasor* 83. szám alatti lakásának udvaráról ismeretlen tettes 5 darab tyukot ellopott. A rendőrség a nyomozást megindította. — F. hó 15-én *Lévi* Dávid gyümölcs-kereskedő panaszt tett, hogy egy *Jóska* nevű fiú, akire kosarát reábitta, azzal és 20 korona értékű cukorkával megszökött. A rendőrség a nyomozást megindította, s a tettest *Darda* József személyében letartóztatta.

* **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyródmű közönséget, hogy *Rákóczy*-ut *Moskovits* palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok *Ladányi* József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőpor áruda. Telefon 269.

* **Az Illatszert Király** nál az olcsó vásárlás még egyre tart. A közönség tömegesen keresi fel a *Weiszlovits* palotában levő kifizető híri céget, mert mindenki meggyőződött, hogy az *Illatszert Király* nál a legkifizetőbb árukat a legolcsóbban bocsátják a közönség rendelkezésére. 266

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

x **Tavaszi vásár** Tisztelettel értesítem a mt nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdtem s ennél fogva raktáron levő csillár készleteket helyszűke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárúsítom. Régi csillárok átalakítása, galvanizálása, fémáruk rezezése, nikkellezése, butorvasalás, portáldiszek stilszerű készítése rajz és terv szerint. *Stern*, Bémer-tér, Telefon 556.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én áthelyezi
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

x **Hegyiborok!** Kiváló minőségű teher és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. Valódi, legjobb minőségű *gyógy cognac* és kistüsti *barack cognac*, ugyiszintén a no nabb *gyümölcs pálinkák*, a legolcsóbb árban kaphatók. *Mertz Nándor* csemege és borkereskedésében, Körözs-utca. Telefon 448. szám.

Uj virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
esernyők: Szent János-utca 1 szám, : :

ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-
mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy
a tavaszi és nyári szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy
választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi
céggel felveszem a versenyt, ugyiszintén az előállít-
ásban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

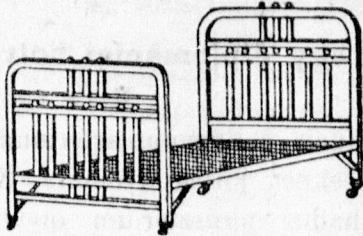
angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

x Néhai főtisztelendő **Makutz Ernő**
theol. könyvtárát míg a készlet tart *olesón* ki-
árúsítom. Benkő Artur könyvkereskedő Rákóczi-
ut 10.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyőgy 3 matracca! 19 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Magdolna. (Rákosi Jenő nép-
drámája.)

Vasárnap délután: Hercegisasszony, este:
Babuska.

A Magdolna. Ma este ismét Rákosi Jenő hatásos népdramáját, a Magdolnát adja a Szigligeti Színház. A haldoklófében levő népszínmű irodalomnak ez a dráma mutatott új utat és még ma is hat izgalmas jeleneteivel, megrázó tragikumával. A darab egyike volt a nagy áradati színház legsikerültebb repertizeinek

A hétfői premér. A tavaszi csemege, a hamisítatlanul párisi Milliók végre a nagyváradai színpadra kerülnek a hétfői estén. Szenzációs premiernak ígérkezik ez a kacagató humoru bohózat, amelyhez hasonlót régen szállított a francia víg színpad a mulatni vágyó világ számára. A darab berlini, londoni és budapesti sikere kitűnő utlevélnek bizonyult, a nagyváradai bemutatója is egyike lesz a legzajosabbaknak és a legmelegebbeknek.

Vasárnapi előadások. Ritka érdekes találkozás a véletlennel, hogy Lehár és Fall a két világhírű bécsi versenytárs egy napon, most vasárnap mérkőzik a nagyváradai közönség tetszéseért. A színház igazgatósága ugyanis vasárnap délutánra a Hercegisasszonyt, ezt a dallamos, bájos Lehár operettet, estére A Babuskát, a szezon legnagyobb sikerű operett ujdonságát tűzte ki. Mindkét operett olyan óriási sikert aratott, hogy a nagyváradai közönség valóban szerencsés véletlennel fogja tekinteni ezt a vasárnapot, amely két ilyen előadást nyújt szórakoztatásul számára.

IRODALOM.

Széchenyi emlékfűzet. Említettük a napokban, hogy új püspökünk, *Széchenyi Miklós* gróf győri bucsuzása alkalmából *Bihar* Jenő a *Dunántúli Hírlap* szerkesztője egy ügyesen szerkesztett emlékfűzetet adott ki a püspök arcképével, életrajzával s az általa Győrött létesített intézetek reprodukciójával. A gyönyörű kiállítású emlékfűzet egy koronáért kapható Győrött a *Dunántúli Hírlap* kiadóhivatalában.

TANÜGY.

Magánvizsgálat a községi polgári leányiskolában. A nagyváradai községi polgári leányiskolánál f. évi június végén tartandó magánvizsgálatokra vonatkozó kérvények május 1-ig nyújtandók be nevezett iskola igazgatóságánál (Tisza Kálmán-tér.) A koronás bélyeggel ellátott és kir. tanfelügyelőhöz intézett kérvényhez születési, illetőségi- és az előképzettséget igazoló iskolai bizonyítvány melléklendő (a mellékletek hivatalos számmal, 30 filléres bélyeggel legyenek főszerelve.) Nagyvárad, 1911 április 21-én. A közs. polg. leányiskola igazgatósága.

EGYESÜLETEK.

Módosításokat kíván a miniszter. A nagyváradai ügyvédjelöltek nem rég egyesületet alakítottak, érdekeik védelmére, s az alapszabályokat jóváhagyás végett felterjesztették a miniszterhez. Tegnap visszaérkezett az egyesület a'apszabálya, jóváhagyás nélkül. A miniszter több pontját kifogásolja az alapszabálynak s azok módosítását kívánja.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtszéki tárgyalások májusban

A május havában lefolyó esküdtszéki tárgyalások sorrendje a következők:

Május 2. Laza Sándor halált okozó súlyos testi sértés.

Május 3. Szaru Constantin nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás.

Május 4. Simonka György nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés.

Május 5. D. e. Giurgiu Gyula nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés. — D. u. Mihálka Traján nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás.

Május 6. Szabács János haláltokozó súlyos testi sértés.

Május 8. Sebessy Ferenc nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás.

Május 9. Nkolics Döme nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás.

Május 10. Vécsey Sándor nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás.

Május 11. B. Szabó Sándor nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés.

Május 12. Kner Izidor nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés.

Május 13. Schulik Kálmán nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés.

Május 17—18. Szenák Mihály haláltokozó súlyos testi sértés.

Május 19—30. Popeszku Aurél és társai rablás.

A Haverda pör koronatenója a vádlottak padján. A budapesti kir. ügyészség két magánokirathamisítás büntette miatt vádat emelt Popper Gyula cipész ellen, akinek a neve a Haverda-pörből ismeretes. Az a vád ellene, hogy két, egyenként 350 korona értékű váltóra Klein Armin és Stern Oszkár nevét ráhamisította s a váltókat az Országos Tisztviselő Banknál értékesítette. Ma tárgyalja az ügyet a törvényszéken dr Szepessy bíró tanácsa. A tárgyaláson Popper bizonyítja, hogy Klein Armin feljogosította nevének a váltókra való ráírására és hogy a Stern Oszkár névalírásával ellátott váltót nővérétől kapta, aki viszoat sógornője Stern Oszkárnak.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

olesó

gyári árban

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.**Uj férfi szabó üzlet!**

Van szerencsém az igen tisztelt eddigi megrendelőimnek és a közönség tudomására hozni, hogy tanulmányutamból hazatérve, üzletemet **Lévai palotába, (Körös-oldal) áthelyeztem.** Tanulmányutamból kifolyólag a legkényesebb igényeket is pontosan ki fogom elégíteni. Tavaszi újdonságaimat személyesen a legújabb divatelmékből választottam ki, melyek már raktáron is vannak. Nagybecsű pártfogást kér

FISCHER,

uriszabó.

Lévay palota. Körös-oldal.
Telefon: 951. 219**TÁVIRATOK.****A király állapota.**

Bécs, április 21.

(Saját tud.) Az általános kihallgatások hélfőn és csütörtökön a király gyengélkedő állapotára való tekintettel elmaradnak. A király állapota bár nem ad aggodalomra okot, mégis Péter király fogadtatására való tekintettel, amikor az uralkodó tulságosan igénybe lesz véve, a két kihallgatást el kellett halasztani.

Apponyi elleni tüntetés Temesvárott.

Temesvár, április 21.

(Saját tud.) Apponyi ellen a múlt év április 24-én nagy tüntetést rendeztek Temesvárott, amikor úgy öt, mint kísérlőjét záptojásokkal és kövekkel megdöbálták, ekközben több rendőrt is megsebesítettek. A tüntelőket ma vonja felelős-

ségre a temesvári törvényszék Vádolva van Horovitz Alfréd és Róth ügyvédek kivül még több más ügyvéd és munkás. A vádlottak tagadnak mindent. A tárgyalás folyik.

Még egy diplomáciai botrány.

Páris, április 21.

A francia hadügyminiszteriumban új visszaéléseknek jöttek nyomára. Kiderült, hogy a hadügyminiszterium olyan embereket bízott meg fordításokkal és olyan emberek kaptak nagy pénzeket fordítási munkálatokért, akik soha más nyelven, mint franciául nem beszéltek. A hadügyminiszteriumban erősen titkolják a botrány részleteit.

Öngyilkos nagybirtokos.

Szolnok, április 21.

(Saját tud.) Léderer Károly Ernő nevű fia, ma Szajol melletti birtokán lévő udvarán revolverrel szíven lölte magát. Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett mindenütt.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR. Irta: **Hjalmai Knuth**Fordította: **Vörös József.** 45

Nem tudtam elfeledni az a gyereket s mindig káromkodtam, valahányszor eszembe jutott. Siettem, hogy még ott találjam a gyereket. Arra mentem, ahol összetéptem a drámám kéziratát, még ott hevertak a p-piszeletek. Elkezdtem a rendőrt, akitől megkérdeztem, hogy hány óra?

A fiu már nem volt ott. Az utca üres volt. Alkonyodott s nem láttam senkit. A fiucska bizonyosan a házban van.

Odamentem, a küszöbre tettem a kalácsot, kopogtattam az ajtón s elszaladtam. Majd megtalálta, — mondtam — mibelyt kijön, mindjárt megtalálja. Szemem könnybe lábadt arra a gondolatra, hogy a fiu meg fogja találni a kalácsot.

Az indóház-térre értem.

Már nem voltam éhes, de az édességektől rosszul lettem.

Agyamban a legvadabb gondolatok kergézték. Hej ha titokban levágrám annak a hajónak a hátulját? Hát ha most tüzet kiabálék? Felmegyek a parton, egy ladára ülök s össze kucsolom a kezemet. Meg s m mozdulok.

A Copégoi-ot nézem. A fedélzet negy ember áll; a hajó orrán piros lámpa ég; sugarai odaverdnek a férfi arcára. Felállok s átkiabálók. Semmi céloom se volt s nem is hittem volna, hogy felel!

— Mikor mennek, kapitán ur?

— Minjárt — feleli. Svédül beszélt.

— Hm! Nincs szükségük egy emberre?

E pillanatban mindegy lett volna, ha azt mondta volna, hogy igen. Ott állok s várok.

— Nincs — mondja. — Hajóinas kel-

lene... Hajóinas! O-szerezzenek, gyorsan zsebre teszem a szemüvegemet, aztán rálépek a deszkára s a fedélzetre megyek.

— Még nem szolgáltam, — mondom — de megteszek mindent, amit parancsol. Hova mennek?

— Ledsbe. Szenet viszük Cadixba.

— Jó! — mondom. — Mind gy akárhova mennek. Megteszem a magamét.

Egy darabig áll, rám néz, gondolkodik.

— Még sohse szolgáltál? — kérdi.

— Nem, de amint mondtam, megteszek mindent, amit parancsolnak.

Gondolkodik Most már eltökélt szándékom, hogy velök megyek s attól félek, hogy elkerget.

— Nos kapitán ur? — mondom. — Megteszek mindent. Sőt kutya legyek, ha nem teszek többet, mint amennyit kíván tőlem. Akár két órséget is elvállalok egymás után. Kibírom Ki. Kibírom én mindent.

— Megpróbálhatjuk — mondja végre. — De ha nem megy, Angliában kiteszlek.

— Persze — mondom kitörő örömmel. Angliában kitehet, ha nem lesz megelégedve. Aztán munkát adott.

Odakünn a fjordban még egyszer végig tekintetem a városon. Arcom nedves volt a lázas izzadságtól. Végignéztem a városon s elbucsztam Kristianától, attól a várostól, melyet senki el nem hagy anélkül, hogy meg ne bélyegeznék... (Vége.)

KÖZGAZDASÁG.**Gabona üzlet.****Borgida Béla és Társa jelentése:**

Budapesten

A gabona tőzsdén tegnap folytatása volt a már napok óta tartó áremelkedésnek. Az áprilisi búzát felcsigánták egészen 13 20 ig, az áprilisi rozst 9 80 ig, míg a zab és tengeri változatlan, inkább lanyhább volt.

Napi forgalom készíru buában 30,000 méter nássa, mely 30 fillérral magasabb áron kelt el.

Határidők száralata:

Áprilisi buza	— — — —	13 20
Májusi buza	— — — —	12 52
Októberi buza	— — — —	11 40
Áprilisi rozs	— — — —	9 80
Októberi rozs	— — — —	8 80
Áprilisi zab	— — — —	10 46
Májusi zab	— — — —	9 30
Októberi zab	— — — —	7 64
Májusi tengeri	— — — —	6 22
Juliusi tengeri	— — — —	6 34
Augusztusi repce	— — — —	14 —

Nagyváradon.

Árak 50 kgonként

Buza	— — — —	11 —	11 40
Rozs	— — — —	7 30	7 50
Tengeri	— — — —	5 40	5 60
Zab	— — — —	8 50	8 60
Arpa	— — — —	8 —	8 —
Lóheremag nyers	— — — —	52 —	65 —
Lóheremag ólomzáralt	— — — —	92 —	95 —
Lucernamag ólomzáralt	— — — —	240 —	— —

Budapesti értéktőzsde.**Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.**

Magyar hitelrészvény	— —	823 —
Oszták hitelrészvény	— —	654 —
Jelzálogbank	— —	478 50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	971 —
Oszták államvasut részvény	— —	759 50
Közuti vasut	— —	755 50
Rimamurányi vasmű	— —	694 —
Beocsini cement	— —	853 —
Városi vasut	— —	403 50

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCKICS GYULA

Magánvizsgára

sikerrel előkészít nyug. tanár. Már eddig is több ízben vizsgáztatott kitűnő sikereivel:

Lakása: Bethlen-utca 1. sz.

Telefon: 263 szám.

Hirdetések felvételnek e lap kiadó-hivatalában

Biharmegyei Takarékpénztár.

HIRDETMÉNY.

A Biharmegyei Takarékpénztárnak 1911. évi március hó 26-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 2.400.000 koronáról 2000 db 600 korona névértékű új részvény kibocsájtása által

3.600.000 koronára

felemlé, mely új kibocsájtású részvények az 1911. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Két régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsájtási árfolyam 765 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 165 korona telpénzből a kibocsájtási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsájtású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1911. évi osztalékban részesedvén, a megállapított kibocsájtási ár után 1911. évi január hó 1-től 6 százalékos kamattal a befizetés napjáig szintén megtérítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1911. március 27-től április hó 25-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál. 1911. április 26-án túl az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényeinek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzése után azonnal visszaadottnak.

V. A befizetések következőképpen teljesítendőek:

- 365 koronára fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával
- 200 korona fizetendő 1911. május hó 25-ig
- 200 korona fizetendő 1911. június hó 25-ig

és minden részletfizetést az 1911. január 1-től esedéke, 6 százalékos kamattal.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmissége vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnek meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsájtását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

Biharmegyei Takarékpénztár zálogháza e hó 26-án

árverést

tart. Kéretnek a t. felek zálogjegyeik rendezésére.

280

Bumbera István

papi- és polgári szabó NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

MEGELOZOTT MOSKOVITS ANATOMIAI CIPOGYAR

NAGYVÁRAD KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ. BÉMER-TÉR, (BAZAR-LEPULET.)

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalékos megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalékos kartell áron alul.

Mindegyik izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön céllal épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítetését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótállok. Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192**Dajkovits E.**fényirodájában
Sas palotaesküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.**NIGRIN**

(Fernelendt)

a legjobb cipőkrem

Mindenütt kapható!

A bécsi vadászati kiállításon

arany éremmel kitüntetve

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andri-nyí-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

3-4 középiskolát
végzett fiu
nyomdász tanulónak
a „Szent László”-
nyomdában
felvétetik.**A Z I G A Z,**

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodamban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérletje.**BENRAD ALBERT, Fekete Sas**

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy sikerült a Pilseni Ösforrás sör, a Pilseni Polgári Sörfőzde kiváló termékének, ugyisintén a világhírű müncheni »Paulaner és Salvator« sör elárúsítását megszerezni.

Souterrain helyiségemben építettem egy amerikai rendszerű megtekintésre érdemes sörhütőt, hogy a sör mindenkor egyenlő hőfoku legyen. Nem kimélve sem költséget, sem fáradságot, oda-töröksem, hogy állandóan a közvetlen Pilsenből érkezett legjobb minőségű, naponta többször frissen csapolt sört adhassak tisztelt vendégeimnek.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradok Kiváló tisztelettel

Benrad Albert,

a Fekete Sas étterem tulajdonosa.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy Pilseni Ösforrás sörünk a Pilseni Polgári Sörfőzde közkedvelt gyártmányának árusításával kizárólag Benrad Albert urat bíztuk meg.

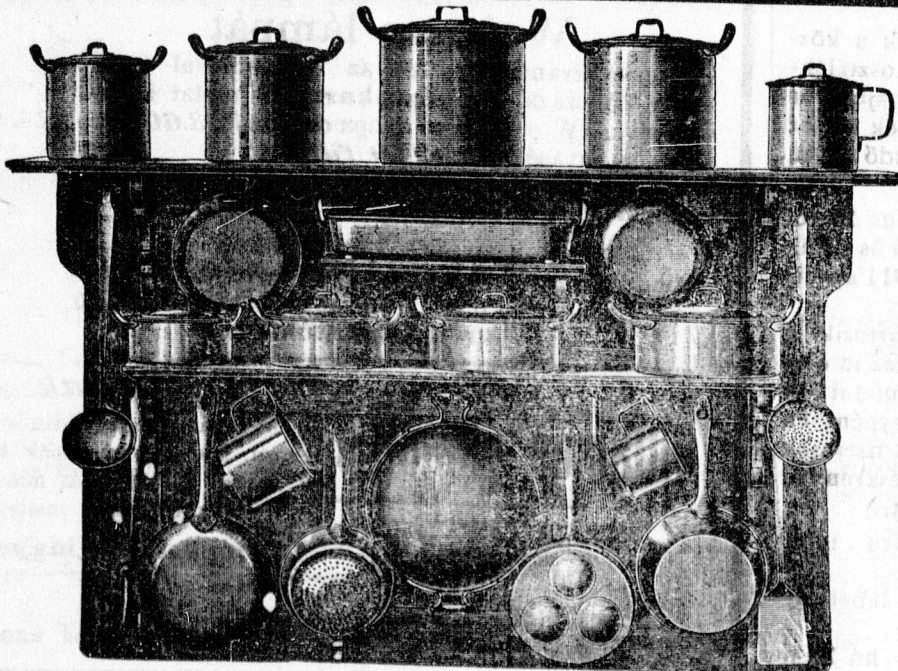
A sör közvetlen a pilseni sörfőzdekből szállítatik.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyunk Kiváló tisztelettel

MEZEY és TÁRSA

a Pilseni Polgári Sörfőzde és a müncheni Paulaner Sörfőzde R.-t. Salvatorsörgyár magyarországi vezérképvisellete.

éttermei és pilseni sörcsarnoka Nagyvárad.

TARSOLY és RISZTÓkülönlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.**Modern**
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.**Tavaszi Ujdonságok**

Vasbutorok u. m.:

szekrényágy
3 matraccal**K 19-50.**

Gyermekágyak

K 26-tól.